

2016. július 6., szerda

P8_TA(2016)0311

A strukturális alapok és a Horizont 2020 közötti szinergiák**Az Európai Parlament 2016. július 6-i állásfoglalása az innovációt támogató szinergiákról: az európai strukturális és beruházási alapok, Horizont 2020 és más uniós innovációs alapok és programok (2016/2695(RSP))**

(2018/C 101/07)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre, és különösen annak 4., 162., és 174–190. cikkére,
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ (a továbbiakban: a közös rendelkezésekről szóló rendelet),
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a „Beruházás a növekedésbe és munkahelyteremtésbe” célkitűzésről szóló egyedi rendelkezésekről, valamint az 1080/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1301/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾,
- tekintettel az Európai Szociális Alapról és az 1081/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1304/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽³⁾,
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alap által az európai területi együttműködési célkitűzésnek nyújtott támogatásra vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló, 2013. december 17-i 1299/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁴⁾,
- tekintettel az európai területi együttműködési csoportosulásról szóló 1082/2006/EK rendeletnek a csoportosulások létrehozásának és működésének egyértelművé tétele, egyszerűsítése és javítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2013. december 17-i 1302/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁵⁾,
- tekintettel a Kohéziós Alapról, és az 1084/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1300/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁶⁾,
- tekintettel az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁷⁾,
- tekintettel a „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogram (2014–2020) létrehozásáról és az 1982/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1291/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ HL L 347., 2013.12.20., 320. o.⁽²⁾ HL L 347., 2013.12.20., 289. o.⁽³⁾ HL L 347., 2013.12.20., 470. o.⁽⁴⁾ HL L 347., 2013.12.20., 259. o.⁽⁵⁾ HL L 347., 2013.12.20., 303. o.⁽⁶⁾ HL L 347., 2013.12.20., 281. o.⁽⁷⁾ HL L 347., 2013.12.20., 487. o.⁽⁸⁾ HL L 347., 2013.12.20., 104. o.

2016. július 6., szerda

- tekintettel Regionális Fejlesztési Bizottságának a kohéziós politikáról és az intelligens szakosodást célzó kutatási és innovációs stratégiáról (RIS3) szóló jelentésére (A8-0159/2016),
- tekintettel az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának címzett, „Európa ismét beruház – Az európai beruházási terv mérlege és a következő lépések” című, 2016. június 1-jei bizottsági közleményre (COM(2016)0359),
- tekintettel a Bizottság „Európai beruházási terv: új iránymutatások az európai strukturális és beruházási alapok és az Európai Stratégiai Beruházási Alap ötvözéséhez” című, 2016. február 22-i kiadványára,
- tekintettel a kkv-k finanszírozáshoz való hozzájárulásának javításáról szóló, 2013. február 5-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel az „Intelligens szakosodás: hálózatépítési kiválóság a jó kohéziós politikáért” című, 2014. január 14-i állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel az állásfoglalása a legkülső régiók lehetőségei fejlesztésének a strukturális alapok és a többi uniós program közötti szinergiák megteremtése révén történő optimalizálásáról szóló, 2014. február 26-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel „A növekedést és a munkahelyteremtést szolgáló beruházások: a gazdasági, társadalmi és területi kohézió előmozdítása az Unióban” című, 2015. szeptember 9-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel „A 2014–2020-as időszakra szóló kohéziós politika egyszerűsítése és teljesítményorientáltsága felé” című, 2015. november 26-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel a „Kutatás és innováció: a megújuló növekedés forrásai” című, 2014. június 10-i bizottsági közleményre (COM(2014)0339),
- tekintettel a „Hatodik jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról: a növekedést és a munkahelyteremtést szolgáló beruházások” című, 2014. július 23-i bizottsági közleményre,
- tekintettel az „Európai beruházási terv” című, 2014. november 26-i bizottsági közleményre (COM(2014)0903),
- tekintettel a Bizottság „Az európai strukturális és beruházási alapok, a Horizont 2020 és más kutatási, innovációs és versenyképességgel kapcsolatos uniós programok közti szinergiák előmozdítása” című, 2014-es szolgálati munkadokumentumára (SWD(2014)0205),
- tekintettel „Az Európa 2020 keretei közötti intelligens növekedéshez hozzájáruló regionális politika” című, 2010. október 6-i bizottsági közleményre (COM(2010)0553),
- tekintettel a Régiók Bizottságának „Az innovációs szakadék megszüntetése” című, 2013. július 30-i véleményére,
- tekintettel a Régiók Bizottságának az „Induló csúcstechnológiai vállalkozásokat támogató ökoszisztémák létrejöttét segítő intézkedések” című, 2014. november 20-i véleményére,
- tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) és (4) bekezdésére,

A. mivel a 2014–2020-as finanszírozási időszakban a kohéziós politika továbbra is a fő uniós eszköz arra, hogy az EU-t közelebb hozza a polgáraihoz, minden régiót lefedve, a reálgazdaságba való beruházás céljából, ugyanakkor az európai szolidaritás kifejeződése is, mivel kiszélesíti a növekedést és a jólétet, és csökkenti a gazdasági, társadalmi és területi egyenlőtlenségeket, amelyeket súlyosbít a gazdasági és pénzügyi válság;

⁽¹⁾ HL C 24., 2016.1.22., 2. o.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P7_TA(2014)0002.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P7_TA(2014)0133.

⁽⁴⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2015)0308.

⁽⁵⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2015)0419.

2016. július 6., szerda

- B. mivel a kohéziós politikát teljes mértékben hozzá kell igazítani az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést célzó Európa 2020 stratégiához, és a három alapja – Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), Európai Szociális Alap (ESZA) és Kohéziós Alap – köré kell építeni, szélesebb körű koordinációt kialakítva egy közös stratégiai keret keretében a vidékfejlesztési alapokkal, nevezetesen az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alappal (EMVA) és a tengerügyi és halászati ágazati alapokkal, nevezetesen az Európai Tengerügyi és Halászati Alappal (ETHA);
- C. mivel a közös rendelkezésekről szóló rendelet közös rendelkezéseket határozott meg mind az öt alapra – európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) – vonatkozóan, az egyes esb-alapokra és az európai területi együttműködési célkitűzésre vonatkozó egyedi rendelkezések pedig külön rendeletek tárgyát képezték;
- D. mivel a kohéziós politika közelmúltbeli reformja korlátozott számú célkitűzést és prioritást vezetett be, tematikus fókusz/koncentrációt kialakítva, ugyanakkor biztosít bizonyos fokú rugalmasságot és egyes jellegzetességekhez való alkalmazkodóképességet; mivel ezen túlmenően a reform biztosította a partnerségi elv megerősítését, a szilárd többszintű kormányzást, a területi fejlesztés jól meghatározott megközelítését, az öt alap közötti, valamint az egyéb releváns programokkal és kezdeményezésekkel (pl. Horizont 2020, EaSI, COSME, LIFE, az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz, Erasmus+ és NER 300) kialakított szinergiák fokozását, a végrehajtási szabályok további egyszerűsítését, hatékony ellenőrzési és értékelési rendszer és átlátható teljesítménymérési keret kialakítását, világos szabályokat a pénzügyi eszközök felhasználására vonatkozóan, erős irányítási és kontrollrendszert, valamint hatékony pénzügyi irányítási rendszert;
- E. mivel 2015. december 14-én a Bizottság közleményt fogadott el az esb-alapok uniós növekedési stratégiához, európai beruházási tervhez és a Bizottság következő évtizedre vonatkozó prioritásaihoz való hozzájárulásáról, amely valójában az esb-alapok közös rendelkezéseiről szóló rendelet 16. cikkében előírt, az alapok eddigi végrehajtásáról szóló jelentés, amely tartalmazza a tagállamokkal a partnerségi megállapodásokról folytatott tárgyalások eredményét, az operatív programokat és az egyes országok esetében felmerülő fő kihívásokat;
- F. mivel a Horizont 2020 és az esb-alapok közötti szinergiák erősítésének ésszerű magyarázata a beruházási stratégiák és a beavatkozások közötti jelentősegteljes interakciók kiépítésében rejlik mint a gazdaságra jelentős hatást gyakorlás módja, illetve az intelligens szakosodási prioritásokkal bíró innovációs beruházások világszínvonalú kutatási és innovációs kezdeményezésekkel való ötvözésében, ekképpen biztosítva az alapokra való nagyobb befolyást;
1. ismételten hangsúlyozza, hogy a közös rendelkezésekről szóló rendelettel bevezetett közös stratégiai keret tovább erősítette a kohéziós politika és egyéb uniós politikák, támogatási programok és kezdeményezések (pl. Horizont 2020, az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz, digitális egységes piac, vidékfejlesztés, energiaunió, Innovatív Unió és az Európa 2020 kiemelt kezdeményezései) közötti kapcsolatokat, és ezáltal az összes eszköze és célkitűzése révén – ideértve a városfejlesztési menetrendet, a területfejlesztési menetrendet, a kkv-kba való beruházást, az intelligens növekedési és az intelligens szakosodási stratégiákat, valamint az innovatív megoldások meghonosítását célzó lehetséges állami beruházásokat többek között a környezetvédelem, az energia, az egészségügy, az éghajlat-politika, a digitalizáció és a közlekedés terén – jelentős mértékben hozzájárul az egységes piac megerősítéséhez és az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek megvalósításához;
2. hangsúlyozza, hogy a fent említett szinergiákat már a stratégiai tervezés szakaszában beépítik, és ezért már kezdettől fogva a lehetőségek azonosítására és megteremtésére irányuló stratégiai választásokra és tervezésre van szükség a régiók és a tagállamok részéről, megerősítve például a kiválóságot az intelligens szakosodás területein; rámutat, hogy a Horizont 2020 esetében ez magában foglalja a figyelemfelkeltést, az információnyújtást (különösen a hetedik keretprogram kutatási eredményeiről és a Horizont 2020 projektekről), a kommunikációs kampányokban való részvételt, a meglévő hálózatok megnyitását az újonnan érkezőknek, valamint a nemzeti kapcsolattartó pontoknak az európai strukturális és beruházási alapokkal foglalkozó nemzeti és regionális politikai döntéshozókkal és igazgatási hatóságokkal történő lehető legjobb összekapcsolását;
3. hangsúlyozza, hogy az intelligens szakosodási stratégiáknak a nemzeti és regionális irányító hatóságok, valamint más érdekelt felek – például a felsőoktatási intézmények, az ipari szereplők és a szociális partnerek – bevonásával egy vállalkozói felfedezési folyamat során történő kidolgozása kötelező azon régiók és tagállamok számára, amelyek ERFA-forrásokat kívánnak a kutatásba és fejlesztésbe fektetni; emlékeztet arra, hogy az intelligens szakosodási módszertannak továbbra is a 2020 utáni időszakra vonatkozó kohéziós politika modelljeként kell szolgálnia, mivel az intelligens szakosodási stratégiáknak egyaránt tartalmazniuk kell alulról felfelé irányuló intézkedéseket (kapacitásépítés, és a nemzeti/regionális

2016. július 6., szerda

kutatási és innovációs rendszerek javítása), valamint felülről lefelé irányuló intézkedéseket (a kutatási eredmények felhasználása, innovációtámogatás és piacra jutás) a Horizont 2020 keretében, ami pedig a maga részéről serkenti az uniós szintű együttműködést az innovációs szakadék megszüntetése és az Unió globális versenyképességének megerősítése érdekében, miközben támogatja az élenjárók és a mögöttük következők közötti kapcsolatokat is a kiválóság terjesztésével és a részvétel növelésével kapcsolatos tevékenységek keretében;

4. meggyőződése, hogy a kohéziós politikán belüli eredményorientált szemléletet tovább kell erősíteni; hangsúlyozza, hogy sürgősen szükség van a versenyképességgel kapcsolatos uniós szakpolitikákkal fennálló szinergiák növelésére, különösen a kutatás-fejlesztés, az ikt, a megújuló energiák és a kkv-k terén, tekintettel az uniós K+F eredmények növekvő felhasználására, új, magas színvonalú munkahelyek teremtésére, illetve a meglévő munkahelyek fenntartására, valamint a zöld gazdaság előmozdítására;

5. megállapítja, hogy a 2014–2020 közötti programozási időszakban a kohéziós politika a pénzügyi eszközöknek erősebb szerepet juttat, és megjegyzi, hogy a pénzügyi eszközök, mivel kiegészítik a támogatásokat, jelentős tőkeáttételi hatással rendelkeznek – ami erősítheti a piacon az innováció erősítését célzó finanszírozás hatását (például energiahatékonyság révén) –, és a szükséges társfinanszírozás biztosításával hozzájárulhatnak a felhasználási arány javításához, különösen az alacsony nemzeti társfinanszírozási kapacitással rendelkező tagállamokban és régiókban; hangsúlyozza azonban, hogy a támogatások továbbra is elengedhetetlenek bizonyos projektek esetében, úgymint a K+I projektek és azon projektek, amelyek elsősorban a társadalmi kihívásokra összpontosítanak; emlékeztet rá, hogy a támogatások és pénzügyi eszközök nem ugyanolyan típusú tevékenységeket finanszíroznak, és hogy e különböző támogatási formák eltérő kedvezményezettekre és projektekre irányulnak; hangsúlyozza a támogatásfinanszírozás folytatásának jelentőségét a jövőbeni uniós programokban; hangsúlyozza, hogy a jövőben megfelelő egyensúlyt kell fenntartani a támogatások és a pénzügyi eszközök között; emlékeztet rá, hogy tovább kell erősíteni a pénzügyi eszközök elszámoltathatóságát, átláthatóságát és eredményközpontúságát;

6. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fordítsanak folyamatos figyelmet a kkv-k igényeire az esb-alapok és a Horizont 2020 kialakítása és végrehajtása során, valamint az ezek közötti szinergiákra; kéri a Bizottságot, hogy készítsen összehangolt pályázati felhívásokat a több alapról történő finanszírozáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében; felszólít a releváns kkv-programok – mint a COSME, a Horizont 2020 kkv-eszköze és az Európai Stratégiai Beruházási Alap kkv-komponense – átfogó értékelésére mind a költségvetési előirányzatok, mind a projektek sikerességi arányát, valamint az adminisztratív terheket és a végrehajtás görbületénységét illetően;

7. megjegyzi, hogy a beruházások hatásának maximalizálása érdekében tovább kell erősíteni az egyéb szakpolitikákkal és eszközökkel kialakított szinergiákat; ezzel összefüggésben emlékeztet a „kiválósághoz vezető út” (S2E) elnevezésű uniós költségvetési kísérleti projektre, amely továbbra is támogatja 13 tagállam régióit az esb-alapok közötti szinergiák fejlesztésében és kiaknázásában; felszólít rugalmasság biztosítására a tagállamok számára a „kiválóság pecsétjének” használatához; kiemeli továbbá a kapcsolódó szakosodási területek beazonosításának fontosságát is más régiókban és tagállamokban a velük való összefogás, a több országot érintő projektlehetőségekre való jobb felkészültség és a nemzetközi szintű összekapcsolódás elérése céljából;

8. emlékeztet rá, hogy a Horizont 2020-at érintő költségvetési korlátok miatt fennáll annak kockázata, hogy kiváló értékelést kapott projektek támogatás nélkül maradnak; hangsúlyozza, hogy hozzáférhetővé kell tenni alternatív finanszírozási forrásokat; az esb-alapokból lehetne például támogatást nyújtani a kiváló Horizont 2020 projektek számára a „kiválóság pecsétjének” segítségével;

9. megjegyzi, hogy a Horizont 2020 költségvetése jelentős részének végrehajtására közszektoron belüli társulások és köz- és magánszféra partnerségek lesznek felhatalmazva, ami lehetőségeket kínál a közszektoron belüli társulások igazgatási mechanizmusainak az intelligens szakosodási kezdeményezésekkel (RIS3) és programokkal kialakított szinergiák optimalizálása érdekében történő felhasználására az éves munkatervek kialakítása révén;

10. hangsúlyozza, hogy az ESBA-nak ki kell egészítenie az esb-alapokat és más uniós programokat – például a Horizont 2020-at – és az Európai Beruházási Bank hagyományos tevékenységeit; megjegyzi, hogy ennek eredményeként az ESBA más típusú projekteket céloz meg, mint amilyeneket a 2,2 milliárd eurós Horizont 2020 program megcélzott volna; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell az uniós eszközök közti teljes koherenciát és szinergiákat az intelligens, fenntartható és

2016. július 6., szerda

inkluzív növekedés átfogó stratégiai céljainak elérése és a köztük vagy a politika végrehajtásának különböző szintjei közti átfedések és ellentmondások kiküszöbölése érdekében, ugyanakkor kiegészítve a nemzeti és regionális alapokat és programokat; emlékeztet arra, hogy az Európa 2020 stratégia felülvizsgálata során meg kell határozni a szükséges eszközöket, ugyanakkor biztosítani kell valamennyi rendelkezésre álló forrás hatékony felhasználását és az átfogó stratégiai célok vonatkozásában a várt eredmények elérését, figyelembe véve, hogy a K+I beruházások mennyiségét, minőségét és hatását növelni kellene a kohéziós politikai eszközök és a Horizont 2020 összehangolt használata révén;

11. felhívja a Bizottságot az alapok közötti szinergiák folyamatos nyomon követésére, és a szinergiákra vonatkozó közlemény készítésére, különös tekintettel a Horizont 2020 és az RIS3 közötti szinergiákra, a bevált gyakorlatok terjesztése és azok hatásainak fokozása érdekében az Európa 2020 stratégia felülvizsgálatára készülődve; rámutat arra, hogy egy ilyen rendszer sem növelheti az adminisztratív terheket;

12. kiemeli a Bizottságnak az uniós innovációs kezdeményezések jobb koordinálását célzó Európai Innovációs Tanács lehetséges létrehozására irányuló előkészületeit; megjegyzi, hogy az Európai Innovációs Tanács fő céljával a kereskedelmi kapcsolatokat gátló akadályok felszámolásához történő hozzájárulást és az innovációs szakadék megszüntetését kell kitűzni; hangsúlyozza, hogy az Európai Innovációs Tanácsba be kell vonni minden érintett szereplőt, valamint átlátható és gyors konzultációt és döntéshozatali eljárásokat kell biztosítani, elkerülve az átfedéseket; hangsúlyozza továbbá, hogy a Horizont 2020 költségvetését maradéktalanul vissza kell állítani az ESBA előtti szintre;

13. hangsúlyozza a Horizont 2020 és az esb-alapok között a biztonság tekintetében fennálló kapcsolatot (az ikt infrastruktúrájának az EU-ban mindenütt azonos szinten kell lennie); támogatja az ikt-biztonsági struktúrák harmonizálását; kéri, hogy az ellenőrzési folyamatok tekintetében kapcsolják össze ezeket az alapokat, és felhívja a Bizottságot, hogy alakítson ki világos, összehangolt és koordinált megközelítést a 2020 utáni időszakra vonatkozóan, külön hangsúlyt fektetve az adminisztratív és ellenőrzési folyamatokra, az arányosságra és az elszámoltathatóságra;

14. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak és a tagállamok nemzeti és regionális kormányzatainak.
